

Asia: VN/26814/2024

Koulutustarpeen ennakointimalli

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot työryhmän esityksestä

Etelä-Karjalan kauppakamari toimii kauppakamarilain mukaisena Etelä-Karjalan elinkeinoelämän edustaja päätehtävänään yritysten toimintaedellytyksiin liittyvä vaikuttamistyö.

Strategisen toiminnan keskiössä on myös toimia tulevaisuuden osaavan työvoiman asiantuntijana tuoden esiin yritysten perustellut työvoimatarpeet. Tähän toimintaan liittyy olennaisesti koulutustarpeiden ennakointi ja tiivis vuoropuhelu siihen vaikuttavien toimijoiden kanssa.

Olemme yhtä mieltä siitä, että kaiken strategisen päätöksenteon tueksi ennakointityö on erittäin tärkeää. Työryhmän sinällään kattavasta esityksestä jää kuitenkin sitä kokonaisuutena tarkasteltaessa valitettavan vaikeaselkoinen mielikuva. Tämä johtuu lähinnä siitä, että se ei mielestämme riittävällä tavalla ja selkeästi ota kantaa eri toimialojen eikä erityisesti eri alueiden erityispiirteisiin. Sinällään jatkuvasti päivittyvä ns. juokseva strategiamalli on mallin hyvä puoli sen lisäksi, että se on rekisteripohjaista.

Esimerkinomaisesti eteläkarjalaiset yritykset rekrytoivat yli 50 prosenttia työvoimastaan ammatillisen koulutuksen oppilaitoksista. Ammattiosaamisen ja -osaajien merkitys korostuu entisestään ottaen huomioon työelämän yhä muuttuvat tarpeet. On myös otettava huomioon se, että ammatillinen koulutus on tärkeä väylä korkeakoulutukseen ja mahdollistaa osaltaan korkeakoulutettujen määrän kasvun.

Ennakointimallin tulisi perustua työvoiman tulevaan kysyntätarpeeseen ja työelämänäkemyksiin tulevaisuudessa; ei historiatietoihin. Ja tässä on tärkeää ottaa huomioon alueellinen näkökulma ja vuoropuhelu työelämän kanssa.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakkoinnin periaatteita

Koulutukseen asetetaan vaatimuksia, jotka vaikuttavat merkittävästi osaavan työvoiman saatavuuteen. Opintojen monimuotoisuus, joustavuus ja mahdolliset tukitoimet vaikuttavat osaltaan työvoiman saatavuuteen ja työelämään siirtymiseen. Samalla ne tukevat mahdollisia jatko-opintoja.

Korostamme ammatillisen koulutuksen merkitystä. Työryhmä ottaa esiin lukiokoulutuksen erityispiirteitä. Samoilla kriteereillä myös ammatillinen koulutus tuo mukanaan valmiuksia sopeutua työelämän muutostilanteisiin. Se on myös väylä jatko-opintoihin korostane työelämän edellyttämää käytännöllistä lähestymistapaa.

Alueelliset työvoimatarpeen ja koulutusmahdollisuuksien erot jäävät työryhmän esityksessä osin puutteellisiksi ja näiden osalta mallia olisi hyvä täydentää.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakointimallin toteutusta

Mallia tulisi täydentää toimiala- ja aluetasoisilla laskelmilla. Samalla olisi otettava huomioon jatkuvan oppimisen ja täydennyskoulutuksen merkitys. Tulevaisuuden työelämänäkemyksiä olisi korostettava suhteessa historiatietoihin.

Lausunnonantajan näkemykset koskien työryhmäraportin mukaisen perusskenaarion ennakointitulosta

Täytyy välttää synnyttämässä tilannetta, jossa joiden alojen koulutusmäärien vähentäminen johtaa kapeikkoon työmarkkinoilla. Tämä liittyy erityisesti ammatillisen koulutuksen saaneisiin, koska heihin kohdistuu edelleen merkittävä työvoimatarve.

Pelkomme on, että koska malli ei lähtökohtaisesti ota huomioon alueellisia eroja ja tarpeita, se johtaisi puhtaasti laskennallisesti arvioiden ammatillisen koulutuksen nopeaan ja merkittävään leikkaamiseen. Samalla koulutuksen kehittämisen saattaisi heikentyä. Rakennemuutokset ja toimialojen uudistumistarpeet edellyttävät joustavia ja riittäviä koulutuspaikkoja.

Peltonen Mika
Etelä-Karjalan kauppakamari